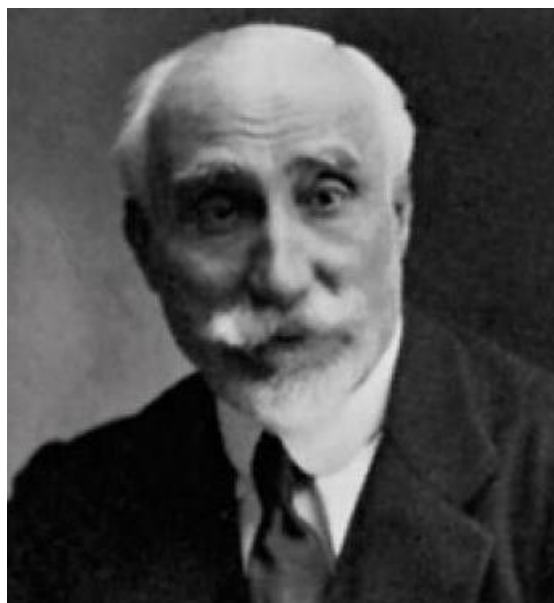

MATERIALS D'HISTÒRIA D'ESPANYA I DE CATALUNYA

II. LES POLÍTIQUES REFORMISTES I LA QÜESTIÓ SOCIAL A INICIS DEL S. XX

LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA II (1899 – 1931): DEL
REGENERACIONISME A LA DICTADURA DE PRIMO DE RIVERA.

LA “REVOLUCIÓN DESDE ARRIBA” DE MAURA

El conservador Antonio Maura va voler dur endavant un ambiciós programa de reformes, l'anomenada REVOLUCIÓN DESDE ARRIBA, durant el seu primer govern entre 1903 i 1904, i sobretot al conegut com “gobierno largo” (1907 – 1909)

Els principals **objectius** eren l'ampliació de la base social del règim cap a les classes mitjanes urbanes, eliminar el caciquisme i augmentar l'eficàcia en l'acció del Govern.

→ Llei d'Administració Local de 1907

→ Llei Electoral de 1907 (amb sufragi obligatori)

→ Mesures proteccionistes per a la indústria nacional ...

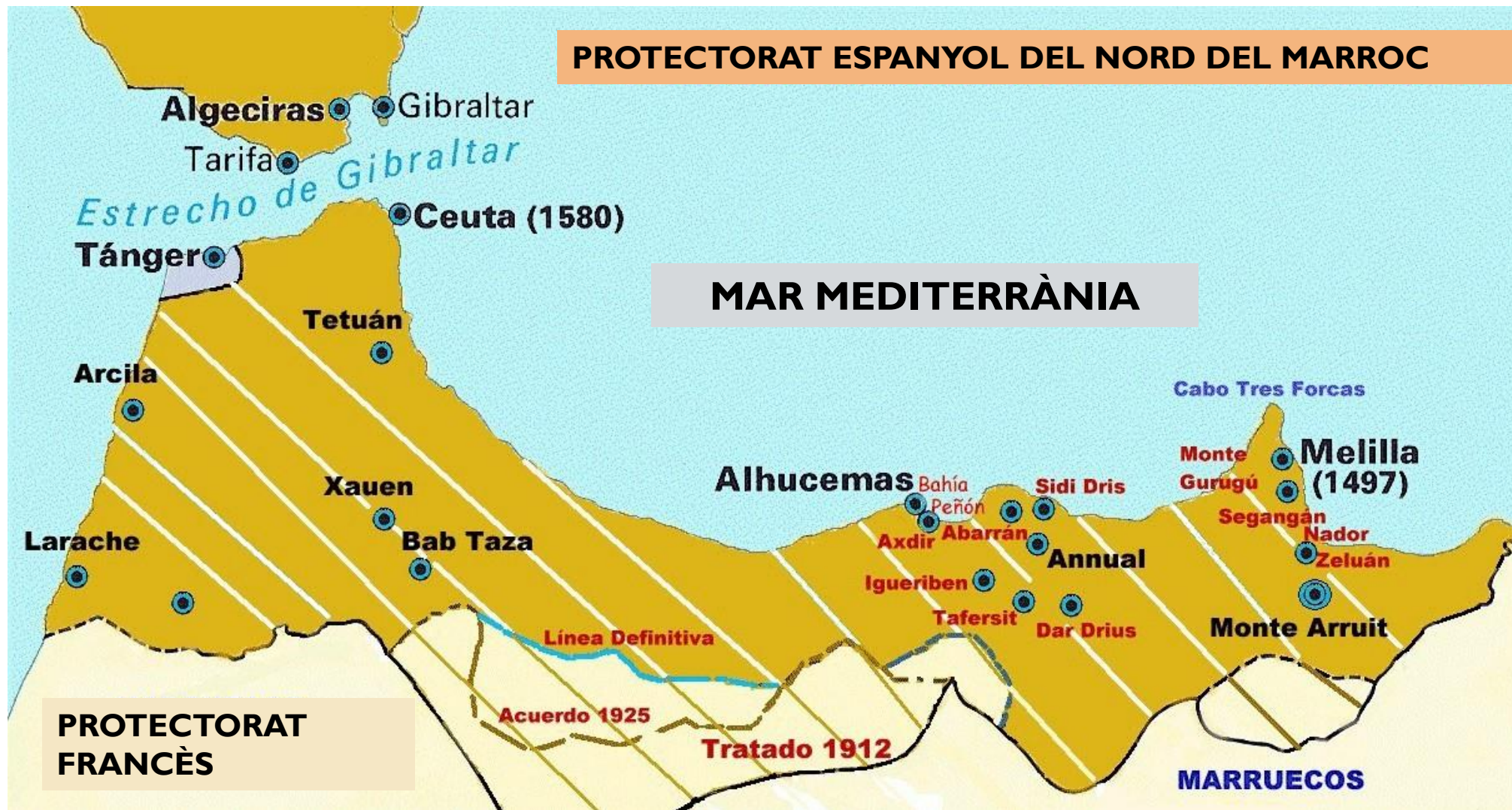
MARROC I EL TRACTAT D'ALGECIRAS

Conferència Internacional d'Algeciras
(gener – abril de 1906)

Tractat entre Espanya i França (novembre de 1912),
que establia els límits dels dos Protectorats.

EL PROTECTORAT ESPANYOL DE MARROC

POLÍTICA RELIGIOSA: LA “LLEI DEL CANDAU” DE 1910

La “**Llei del Cadenat**” de 1910 prohibia l'establiment de nous ordes religiosos a Espanya.

Canalejas fou acusat d'**anticlericalisme** i es va guanyar l'animadversió del Vaticà i els cercles ultracatòlics del país ...

El principal objectiu era reduir el paper privilegiat que tenia l'Església a Espanya i la seva influència social i política.

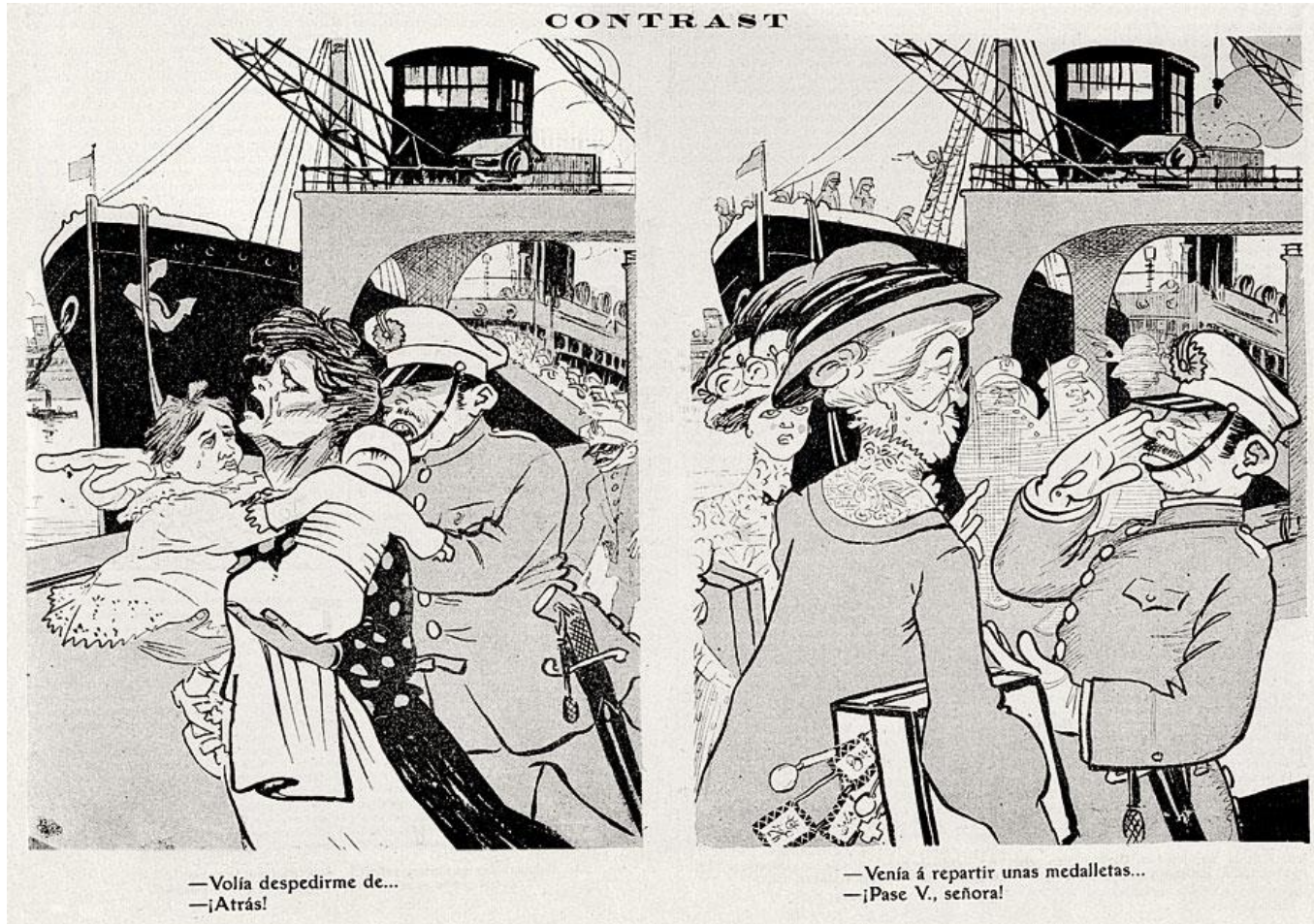
POLÍTICA FISCAL: CANVIS EN EL RÈGIM IMPOSITIU

Abolició de l'impopular “**Impuesto de Consumos**”, i substitució per nous **impostos progressius** sobre les rendes urbanes.

Canalejas va trobar l'oposició de les classes urbanes més acomodades, i fins i tot de diputats del seu propi partit.

LA QÜESTIÓ MILITAR I LA “LEY DE LEVAS” DE 1912

El 1912 el Congrés va aprovar una nova **lleï de reclutament militar**, promoguda pel Govern de José Canalejas, que donava el **caràcter d'obligatori el servei a l'Exèrcit** en temps de guerra.

La llei eliminava per complet la possibilitat de **redempció del servei militar** a canvi del pagament d'una “quota” (els coneguts com a “soldats de quota”)

L'ASSASSINAT DE CANALEJAS

- El 12 de novembre de 1912, José Canalejas fou assassinat a la Puerta del Sol, en ple centre de Madrid, per l'anarquista Manuel Pardiñas, que es va suïcidar després.

ANYS DE CONFLICTIVITAT OBRERA A CATALUNYA

PRIMERES DÈCADES DEL SEGLE XX A CATALUNYA

Va continuar i es va accelerar i expandir el **procés d'industrialització i modernització** econòmica.

Augment en el nombre de treballadors industrials.

Augment del **pes de la indústria** en el conjunt de l'economia espanyola i catalana.

De forma paral·lela, s'anà incrementant la **conflictivitat laboral** en la dialèctica patronal – obrers ...

... sobre tot per la **jornada laboral** i la **qüestió salarial**, així com la precarietat laboral, el treball infantil, les condicions d'higiene i seguretat en els llocs de treball, els drets sindicals ...

Imatge d'una vaga obrera a inicis del segle XX

L'EXPANSIÓ DE L'INTERNACIONALISME A ESPANYA

Durant el **Sexenni Democràtic** (1868 – 1874) van penetrar amb força a Espanya els ideals revolucionaris que provenien de l'AIT (la “Primera Internacional”).

1870 – Creació de la **Federació Regional Espanyola** (FRE) de l'AIT.

Amb l'arribada del règim de la **Restauració** (1875), s'inicià un període d'il·legalització i persecució de l'internacionalisme i del moviment sindical obrer.

Confrontació entre els sectors que van seguir els postulats **anarquistes** (bakuninistes), i aquells que van seguir els principis **socialistes** (marxistes).

A **Catalunya**, així com al camp andalús, es va donar una clara hegemonia dels ideals llibertaris anarquistes, que defensaven l'**apoliticisme** i la **revolució per l'acció directa**.

A **Madrid**, Astúries i el País Basc, es va imposar l'opció marxista, que defensava la presa del poder per part del proletariat. El 1872 **Pablo Iglesias** fundà la Nueva Federación Madrileña.

LA SOLIDARITAT OBRERA

El **1902**, es va dur a terme un gran **vaga general** obrera a Barcelona, que va acabar fracassant ...

El **1907** es va formar l'organització **SOLIDARITAT OBRERA**, constituïda per diverses forces sindicals catalanes, principalment d'ideologia anarquista.

Defensaven la lluita obrera a partir de la unitat d'acció sindical.

Reivindica fonamentalment la **jornada laboral de 8 hores** diàries (48 setmanals).

La **UGT** no li va donar suport, i va perdre pràcticament tota la seva presència en el moviment obrer català.

La **Solidaritat Obrera** es va entendre com la resposta de la classe treballadora a la coalició “burguesa” de la *Solidaritat Catalana* liderada per la *Lliga Regionalista*.

EL GRAN SINDICAT ANARQUISTA: LA CNT

A partir de la Solidaritat Obrera, l'any **1910** es va acordar formar un gran sindicat de classe que aplegués les diverses formacions d'ideologia anarquista ...

... Que el **1911** es va convertir en la **CNT** (Confederació Nacional de Treballadors), el gran sindicat anarquista i revolucionari espanyol.

Forta implantació al **camp andalús**, al **País Valencià** i sobretot a **Catalunya**, on fou la força sindical hegemònica.

El seu nombre d'**afiliats** va créixer ràpidament (30.000 el 1911, 345.000 el 1918, 705.000 el 1919 ...)

Proposava l'organització assembleària, l'autogestió i la solidaritat universal de la classe obrera, així com l'acció revolucionària per mitjà de la vaga per assolir l'eliminació de la propietat i de l'Estat, l'emancipació del proletariat i la destrucció del sistema capitalista.

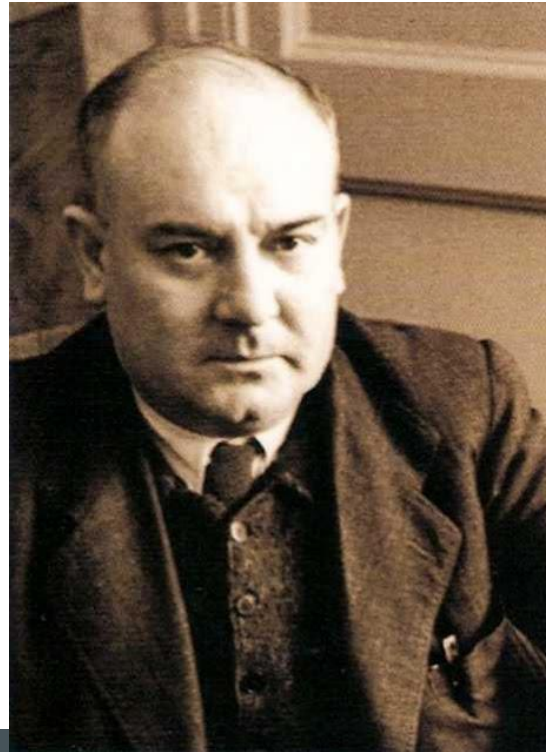

D'ideologia **humanista i llibertària**, es basava en l'**apoliticisme**, que s'allunyava de l'acció política dels partits de l'esquerra socialista, i enfront de la UGT.

Salvador Seguí
(1886 – 1923)

Joan Peiró
(1887 – 1942)

Àngel Pestaña
(1886 – 1937)

ELS LÍDERS DE LA CONFEDERACIÓ NACIONAL DEL TREBALL

POLITIQUES SOCIALS I LABORALS

Dins de les polítiques reformistes d'aquests anys, destaquem la **intervenció estatal en les relacions laborals**, i l'inici d'una **legislació social** en el camp del treball:

Encara així, es va mantenir una política continuació de **repressió contra l'acció sindical**, i en especial contra la CNT.

Períodes intermitents de **prohibició i persecució** contra l'activitat i els dirigents de la CNT, com entre 1911 i 1914.

- 1900 – *Ley de Accidentes de Trabajo*, i la *Ley sobre el Trabajo de menores*,
- 1904 – Es regulava el **dia festiu setmanal** (el diumenge),
- 1906 – Es creà la *Inspección de Trabajo*, per controlar el compliment de la legislació laboral,
- 1908 – Es va crear la figura dels “tribunals” negociadors en els conflictes laborals entre obrers i patrons, així com el, amb funcions de “seguretat social”,
- 1909 – Es va aprovar la *Ley de Huelgas*, **Instituto Nacional de Previsión**
- 1912 – Es va prohibir el treball nocturn de la dona,
- 1919 – Es va aconseguir la **jornada laboral diària de 8 hores** i 48 setmanals (a instàncies de l'Organització Internacional del Treball, OIT).

EL TREBALL INFANTIL A ESPANYA

1873 – **Llei Benot**, que prohibia el treball de nens menors de 10 anys, i els nens menors de 13 i nenes de 14, amb una jornada màxima de 5 hores diàries. **MAI NO ES VA COMPLIR.**

1900 – **Llei Dato**, que reiterava l'edat mínima laboral de 10 anys, però la rebaixava a 9 si el nen sabia llegir i escriure, i prohibia el treball nocturn a menors de 14 anys.

A les àrees rurals de tota Espanya era habitual el treball infantil al camp des dels 6-7 anys, sense cap mena de control.

En aquest període no es van produir avenços significatius pel que fa al **dret a l'educació** per als fills de la classe obrera (reivindicació d'educació pública, universal i gratuïta)

El moviment sindical va posar molt l'accent en aquest punt, convençuts del paper principal de l'educació i de la cultura per assolir un món millor.

